

at skaffe Beskæftigelse. Og givet er da for det første ikke alene dette, at for hver Arbejder, man faar beskæftiget, kommer man af med saa og saa stor en Understøttelse til en Mand, men jeg tør vel sige, at det er givet, at man ikke alene kommer af med Understøttelse til en Mand, men efter Beregninger, som jeg har set fremført og ikke set imødegaaet, kan man tværtimod regne, at for hver Mand, der beskæftiges, skabes der automatisk Arbejde for endnu halvanden Mand, saaledes at der altsaa i Virkeligheden for hver eneste Mand, der skaffes Beskæftigelse ved Toldbeskyttelse eller andre Foranstaltninger, skaffes Arbejde for $2\frac{1}{2}$ Mand indenfor Landets Grænser. At dette i det lange Løb vil betyde et afgjort Plus for dem, der skal betale Skatterne, er lige til. Givet er det ogsaa, at de arbejdsløse skal leve, og da ingen kan leve af andet end det, som de arbejdende frembringer, bliver Resultatet, at det arbejdende Landbrug faktisk maa bære sin betydelige Del af det, der skal til, for at de arbejdsløse i Byerne kan leve. Altsaa, allerede ud fra den Betragtning er det slet ikke sikkert, at Landboerne har Øje for deres eget Vel, naar de i saa stor Udstrækning, som Tilfældet er, tror paa, at Frihandel er det ene saliggørende.

Et andet Dogme, der fremsættes, og som skal vise, at Toldbeskyttelse er af det onde, er, at Toldbeskyttelse betyder Varefordyrelse. Man kan vel næsten sige, at Dogmet i Virkeligheden gaar ud paa, at det betyder Varefordyrelse med fuldt ud det Beløb, som svarer til Toldbeskyttelsen. Dette er en Paastand, som paa ingen Maade kan bevises, og jeg vil yderligere hævde, at dette at gøre Forsøg paa at udregne, hvor meget det danske Samfund udreder til de toldbeskyttede Erhverv, er at stille sig en Opgave, som er fuldkommen uløselig, og det af den overmaade simple Grund, at det i Masser af Tilfælde er fuldkommen umuligt at konstatere, hvor stor en Del af Toldbeskyttelsen der udnyttes. Det er et saa uhyre simpelt Fænomen, at man vistnok skal være Nationaløkonom for ikke at kunne begribe, at saaledes er det dog i Virkeligheden. Det ærede Medlem Hr. Dahlgaard har for saa vidt nok en Forstaaelse af, at et Begreb, der hedder Konkurrence, betyder noget, naar der tales om store Lande, men han vil aabenbart ganske borteliminere dette Begreb, naar han taler om et lille Land. Det er dog vistnok fuldkommen urimeligt

at gøre dette. Nu ved jeg ikke, hvor stort et Land skal være, for at Konkurrencen skal kunne gøre sig gældende, jeg kunde være tilbøjelig til at vove den Paastand, at snart sagt jo mindre Landet er, i des højere Grad gør Konkurrencen sig gældende, og ikke omvendt. Alle vil have set, ikke mindst i Tiden efter Krigen, at Koncentration af Bedrifterne har en ganske anderledes Tilslutning i de store Lande end i de smaa. Disse Virksomheder bliver i de store Lande saa overordentlig stærke, at de i Virkeligheden indenfor store og betydningsfulde Brancher bliver fuldkommen eneherkende, og naar man kommer dertil, kan man altsaa befrygte, at den Regulator, som skulde findes i Konkurrencen, falder bort. Men i det danske Samfund kaldes der alle Vegne paa Sømmenslutning, hvilket jo beviser, at indenfor dette Lands Grænser har netop Sømmenslutningen ikke taget Fart, og deri maa vel i al Almindelighed ligge, at følgelig gælder her Konkurrencen Erhvervene eller Bedrifterne imellem saa stærkt som overhovedet muligt. Jeg talte for ikke saa længe siden med en Mand, der er Leder af en betydelig Møllebedrift her i Landet, og Møllebedrifterne hører jo til dem, der er vanskeligt stillet, og han udtalte overfor Paastanden om, at Toldbeskyttelse fordyrer Varerne, at for Belgien og Holland laa Forholdene saaledes med Hensyn til Mel, at ingen af dem havde Told paa Korn, men Belgien havde en betydelig Told paa det formalede Korn, og han hævdede, at Melprisen i Belgien var ganske den samme som i Holland. Nu skal man altid være varsom med at slutte generelt fra et enkelt Eksempel, men jeg maa dog have Lov til at hævde, at med Hensyn til Mel er man inde paa en nogenlunde ensartet og ret overskuelig Vare. Helt anderledes stiller det sig, hvis man f. Eks. tager Skotøj; der kommer mange andre Ting i Betragtning, Holdbarhed, Skønhed og meget andet, men med Hensyn til Melet maa jeg dog hævde, at her staar man overfor et Problem, man kan overse. Og han hævdede altsaa, at paa dette Omraade har Eksemplet fra Belgien og Holland, som dog hver for sig ikke er saa særdeles store Lande, bevist, at Toldbeskyttelsen virker ikke som paastaet fra anden Side fordyrende paa Varerne.

At Toldbeskyttelse *kan* virke fordyrende, vil sikkert ingen benægte, men jeg mener, som sagt, at det er umuligt at føre Bevis for, at den altid gør det, og det vil